

Mysterium Wagner og Langgaard

Koncerter i Ribe Domkirke

Foredrag, film og
Langgaard Lounge

Ribe 5. – 8. september 2013

Rued
Langgaard
Festival

www.langgaardfestival.dk

Festivaloversigt

TORSDAG D. 5/9

Wagner kort

Kl. 19.00 Processionsgangen

Foredrag ved Henrik Nebelong

Kl. 20.00 Et glas vin i Domkirkens sideskib

Wahnfried

Kl. 20.30 Ribe Domkirke Entré 80 kr.

Et besøg i Wagners verden i Villa Wahnfried i Bayreuth.

Signe Asmussen, sopran

Berit Johansen Tange, klaver

Lars Egegaard Sørensen, lysdesign

Esben Tange, koncept og fortælling

Langgaard Lounge

Kl. 22.30 Quedens Gaard

Katrine Ring, klassisk DJ

FREDAG D. 6/9

Richard Wagners liv og værk

Kl. 15.00 Processionsgangen

Banebrydende biografisk stumfilm fra 1913. Musik ved DJ Katrine Ring.

Klippepastoraler

Kl. 20.00 Domkirken Entré 150 kr.

Sønderjyllands Symfoniorkester

Dirigent: Thomas Dausgaard

Lars Egegaard Sørensen, lysdesign

Langgaard Lounge

Kl. 22.00 Quedens Gaard

Katrine Ring, klassisk DJ

LØRDAG D. 7/9

Langgaards orgel

Kl. 11.00 Domkirken Entré 80 kr.

Philip Schmidt-Madsen, orgel

Historien går igen

Kl. 15.00 Domkirkepladsen

Foredrag ved museumsinspektør Morten Søvsø om Domkirkens arkæologiske udgravninger

Parsifal i Ribe

Kl. 18.55 Musikere begynder på tre udvalgte steder i Ribe og vandrer spillende frem til Domkirkepladsen.

Kl. 19.00 Domkirkepladsen og

Domkirken Entré 150 kr.

Sceniske tableauer fra Wagners *Parsifal*

Gurnemanz: Jakob Bloch Jespersen

Parsifal: Michael Kristensen

Kundry: Trine Bastrup Møller

Birgitte Ebert, orgel

Slesvigske Musikkorps

Dirigent: Per-Otto Johansson

Lysdesign: Lars Egegaard Sørensen

Koncept og iscenesættelse: Esben Tange

Lokale skuespillere under ledelse af

Peter Brun

Kostumer: Birthe Hald

Langgaard Lounge

Kl. 22.00 Quedens Gaard

Katrine Ring, klassisk DJ

SØNDAG D. 8/9

Højmesse

Kl. 10.00 Ribe Domkirke

100 sange på fire år - Rued Langgaards raptus som sangkomponist.

Kl. 13.00 Processionsgangen

Foredrag ved Bendt Viinholt Nielsen

Rosengardsspil

Kl. 15.00 Domkirken Entré 80 kr.

Nightingale String Quartet

Langgaards Wagnerfornemmelser

"Parsifal i Musikforeningen. Jeg (Rued L.) i Barnevognen i Garderoben i Koncertpalæet – afmægtig 'Grebet' af de underlige afsluttende Gralsklokker (første Akt). Følte mig i Slægt dermed. – Haabløshed i Barnevognen."

I dette notat referer Rued Langgaard til en oplevelse, han angiveligt har haft som etårig (!) i Odd Fellow Palæet i København, hvor Langgaards forældre overværede en koncertopførelse af dele af Wagners opera *Parsifal*. Notatet vidner om, at Langgaard havde et usædvanligt følsomt sind, en ekstrem hukommelse, og at Wagners musik spillede en væsentlig rolle for den danske komponist. Det samme var tilfældet med Langgaards forældre Siegfried og Emma Langgaard, hvilket fører, til at Rued Langgaard og hans mor Emma i 1921 foretager en musikalsk pilgrimsrejse til bl.a. Bayreuth, hvor Wagner fik bygget villaen *Wahnfried*, og hvor han boede de sidste 9 år af sit liv. Kort tid efter hjemkomsten i København får Emma Langgaard trykt en rejseberetning i tidsskriftet *Musik*.

"Vi tog i Jerngitterdøren, og tre smaa graa langhaarede Racehunde dansede os højtgøende i møde. Jeg var strax hensat i Wagnerfornemmelser – Hunde! – han elskede de Dyr. "Der gaar Cosima" sagde min ledsager. Med store Øjne stirrede jeg mod en høj Skikkelse, der dækket af en Parasol, med en Dame under Armen, nok saa rask promenerede i Gangene. Cosima! Ja, der gik hun den gamle, næsten forhistoriske Skikkelse – altsaa endnu rank trods sine 83 Aar og sit enestaaende bevægende Liv"

Til trods for at det på dette tidspunkt (1921) er 38 år siden Wagner døde, lever hans enke Cosima Wagner altså stadig. Og Wagners ånd lader fortsat til at svæve over boligen i Bayreuth, ikke mindst fordi Wagner ligger begravet i haven uden for Wahnfried.

"Jeg sætter mig i Wagners særlige Lænestol – hvor der saa pudsigt paa Ryggen er anbragt to smaa broncefigurer til Lys. Hele Haven foran, der gaar i et med Slots-parken, er denne Skærtorsdag som en stor "Charfreitagszauber"-Dekoration med Plænerne fulde af lyseblaa, violette, gule og hvide Krokus. Man ligesom begriber at "Parsifal" blev til her – netop her."

At dømme efter rejseberetningen er det især Rued Langgaards mor, der fører an i besøget i Wahnfried, men den 27-årige Rued Langgaard lader også til at blive grebet af den særlige ånd i villaen.

"Da jeg stod i Wagners Stue (Wahnfried) 1921 saa jeg Udsigten fra Gades Stue i Vestervoldgade! Og jeg ved at det var Wagners Stue, der opfyldte mig i det Øjeblik, og jeg har aldrig været i Gades Stue."

I Rued Langgaards personlige musikalske univers var Niels W. Gade og Richard Wagner de to vigtigste husguder, og oplevelsen af den særlige stemning i Wahnfried har øjensynligt fået dem til at gå i ét. Denne mystiske oplevelser finder sted Skærtorsdag 1921, og tre dage efter – Påskedag – krones rejsen med, at Emma og Rued Langgaard oplever en opførelse af *Parsifal* i Weimar.

Få måneder efter begynder Langgaard på arbejdet med operaen *Antikrist*, der er skrevet i direkte forlængelse *Parsifal*. Det redegør han for i skriftet *Fremtidens Frelser og Kunsten* (1923):

*"Skal Kunsten fortsætte paa den i Parsifal antydede Bane, maa den begynde med at tolke "Jegets" Storhedsfantasier ... Thi i "Jeget" er ogsaa "det onde", lad os da i Guds Navn ogsaa lære at kende dets Væsen til bunds "um sehend zu werden".
En dramatiseret Musik-Gudstjeneste: En ny Kunst"*

Langgaard vil altså føre kunsten – og i øvrigt også samfundet som sådan – tilbage til det åndelige spor, som *Parsifal* repræsenterer. Samtidig tror han på, at han med *Antikrist* kan skabe en helt ny åndeligt præget kunst. Det samme var på sin vis tilfældet med Wagner, der ikke kaldte *Parsifal*

for en opera, men for et "Bühnenweihfestspiel" – et festspil til helliggørelse af teatret. Og så bruger Langgaard et citat fra Wagner skrift *Religion und Kunst*, der er tæt knyttet til *Parsifal*. Langgaards tanke er, at vi kun kan blive "seende" i den form, Wagner drømmer om, ved at udleve nogle af "Jegets Storhedsdrømme" – og det er netop det, Langgaard gør i *Antikrist*.

Det er ikke kun i *Antikrist*, at Wagner spøger i Langgaards musik. Også i Langgaards store *Symfoni nr. 1 "Klippepastoraler"* er Wagner på spil. På et dramatisk højdepunkt i første sats *Brændinger og Solglimt* lader Langgaard et kor af blæsere – anført af horn og wagnertubaer – spille en nedadgående kæde af akkorder, der giver mindelser om Wagner. Tonerne stammer fra Wagners *Nibelungens Ring*, hvor de i den oprindelige form er et såkaldt ledemotiv for selve "ringen" i *Nibelungens Ring*. Motivet er centralt, da det udtrykker den store tiltrækning og fascination, som ringen udøver. Den, som har ringen, har magten over verden, men herredømmet har en stor pris, da ringen er forbandet. I forvejen er musikken hos Langgaard skæbnsvanger, og det understreges og uddybes ved at referere til "ringen" og dermed til den undergangsforestilling, som ringen repræsenterer hos Wagner.

I anden sats *Fjeldblomster* er musikken også rig på wagnerfornemmelser. I en programnote skrevet til uropførelsen af Berliner Filharmonikerne i 1913 har Langgaard beskrevet, at "Bjergets Blomster sitrer let i svage Sus, som spøgelsesagtigt stryger gennem Granernes Toppe". Et stykke inde i satsen skal musikken spilles "Misterioso", og her har Langgaard indføjet et let omskrevet citat fra Wagners opera *Tannhäuser*. Tonerne stammer fra akkompagnementet til minnesangeren Wolframs *Sang til aftenstjernen*, hvori han går i forbøn for den fromme Elisabeth, der som en anden engel stiger til himmels og giver sit liv for Tannhäusers frelse. Og ikke nok med det. Over "Tannhäuser-musikkens" sitrende strygere spiller hornet et tema, der er afledt af det såkaldte trosmotiv fra *Parsifal*. Temaet spiller blandt andet en vigtig rolle i tredje akts afgørende scene, hvor Parsifal afslører den hellige gral. En handling, der giver livet tilbage til gralsridderne.

Forbindelsestrådene mellem Wagners og Langgaards musik er legio, og begge komponister forsøgte at give adgang til en delvis skjult åndelig verden igennem deres musik. Derfor er mottoet for Rued Langgaard Festival 2013: *Mysterium*. Velkommen!

Rued Langgaard – kort:

Født 28/7 1893 i København

Død 10/7 1952 i Ribe

Komponist, organist, dirigent, pianist, kontroversiel figur i datidens danske musikliv.

Uropførelse af *I. Symfoni "Klippepastoraler"* i 1913 i Berlin med Berliner Filharmonikerne. I de følgende år en række opførelser af især orkestermusik i Tyskland. Forgæves livslang kamp for at få operaen *Antikrist* opført.

Bliver af og til spillet i 1930'erne og 40'erne af Statsradiofoniens orkester.

Bor i barndomshjemmet i Niels Juelsgade i København frem til moderen Emma Langgaards død i november 1926. 3 måneder efter bliver Rued Langgaard gift med Constance Tetens, moderens veninde og hushjælpen igennem de sidste 6 år.

I næsten 30 år forsøger Langgaard at få et embede som organist, men uden held. I 1940 som 47-årig får han sit livs eneste egentlige ansættelse som organist og kantor ved Ribe Domkirke.

Richard Wagner – kort:

Født 22/5 1813 i Leipzig

Død 13/2 1883 i Venedig

Komponist, dirigent,
dramatiker og forfatter

Wagner vokser op i Sachsen
omgivet af sin mor og fem søstre.
Faderen dør, da han er et halvt år.

Som 17-årig påbegynder han
musikstudier ved universitetet
i Leipzig og private studier i
komposition.

Tager del i revolutionære
kampe i Dresden.

Flygter efter udstedelse
af arrestordre.

Lever i eksil i mere end 10 år,
det meste af tiden i Zürich i
Schweiz.

Komponist og librettist til en lang række banebrydende
musikdramatiske værker, bl.a. *Nibelungens Ring*, *Tristan og Isolde*
samt det sidste værk *Parsifal*, der uropføres i 1882.

Gift to gange.

Grundlægger operahuset i Bayreuth, der stadig danner ram-
men om en festival med opførelser af hans operaer.

Dør i Venedig og begraves i haven uden for Villa Wahnfried
i Bayreuth.

Koncertprogrammer

Torsdag d. 5/9

Wagner kort

Kl. 19.00 Processionsgangen.

Foredrag ved Henrik Nebelong

Kl. 20.00 Et glas vin i Domkirkens sideskib

Wahnfried

Kl. 20.30 Ribe Domkirke

Et besøg i Villa Wahnfried i Bayreuth, hvor Wagner arbejdede på at skabe en ny, revolutionær kunst, og hvor Rued Langgaard fandt afgørende inspiration. Tekstciterer bl.a. fra Wagners selvbiografi *Mein Leben* samt af Emma og Rued Langgaard.

Wagner: Uddrag af *Ragnarok* (1869-74), *Valkyrien* (1854-56) og *Parsifal* (1877-82)

Franz Liszt (1822-86): Uddrag af *Feierlicher Marsch zum Heiligen Gral aus Parsifal* (1882)

Langgaard: Uddrag af *Antikrist* BVN 192 (1921-23)

Wagner: *Les deux grenadiers* (1840) (8.15')

Langgaard: *Lyriches Intermezzo von Heinrich Heine* BVN 101 (1915) (8')

– *Der Tod ist die kühle Nacht*

– *Das ist ein Brausen*

– *Mir träumte von einem Königskind*

– *Ein Fichtenbaum*

Pause

J.S. Bach (1685-1750): *Das Wohltemperierte Klavier I*

– Præludium og fuga i cis-mol BWV 849 (6.10')

Langgaard: To sange til tekst af Heinrich Heine

- *Aus alten Märchen* BVN 85 (1914) (2.25')
- *Wer zum ersten Male liebt* BVN 87 (1914) (2.25')

Wagner: *Wesendonck Lieder* (Mathilde Wesendonck) (1857-58) (20')

- *Der Engel*
- *Stehe still*
- *Im Treibhaus*
- *Schmerzen*
- *Träume*

Signe Asmussen, sopran

Berit Johansen Tange, klaver

Lars Egegaard Sørensen, lysdesign

Esben Tange, koncept og fortælling

Langgaard Lounge

Kl. 22.30 Quedens Gaard

Rued Langgaards musik møder andre komponisters musik. Langgaard stritter gerne imod, men DJ Katrine Ring kan som mægler med dj-kulturens overtalellesmetoder få den gamle komponist til at makke ret. Især når han lokkes med nogle af sine foretrukne kolleger som fx Richard Wagner.

Katrine Ring, DJ

Fredag d. 6/9

Wagner Stumfilm

Kl. 15.00 Processionsgangen

Banebrydende biografisk stumfilm

Richard *Wagners liv og værk* (1913) (80')

Instruktør: Carl Fröhlich

Musik ved DJ Katrine Ring

Klippepastoraler

kl. 20.00 Domkirken

I *Siegfried Idyll* viser Wagner sig fra sin smukkeste side i en musik, som skildrer magien den morgen sønnen Siegfried blev født. En del af musikken høres også i kærlighedsscenen mellem Brynhilde og Siegfried i operaen *Siegfried*.

Langgaards *Symfoni nr. 1* "Klippepastoraler" er et vitalistisk storværk uden sidestykke i Danmark. I løbet af de fem satser følges menneskesjælens stræben mod nyt livsmød på bjergets højeste top. Inspirationen til symfonien fandt Langgaard især på Kullen i Sverige og i Wagners musik. Langgaard var kun 14 år, da han begyndte at komponere den enorme symfoni, og uropførelsen af Berliner Filharmonikerne d. 10. april 1913 blev hans livs største succes.

Wagner: *Siegfried Idyll* (1870) (20')

Pause

Langgaard: *Symfoni nr. 1*. "Klippepastoraler" BVN 32 (1908-09) (60')

- *Brændinger og Solglimt*
- *Fjeldblomster*
- *Sagn*
- *Opad Fjeldet*
- *Livsmød*

Sønderjyllands Symfoniorkester

Dirigent: Thomas Dausgaard

Lars Egegaard Sørensen, lysdesign

Langgaard Lounge

Kl. 22.00 Quedens Gaard

Rued Langgaards musik møder andre komponisters musik. Langgaard stritter gerne imod, men DJ Katrine Ring kan som mægler med DJ-kulturens overtalelelsesmetoder få den gamle komponist til at makke ret. Især når han lokkes med nogle af sine foretrukne kolleger som fx Richard Wagner.

Katrine Ring, DJ

Lørdag d. 7/9

Langgaards orgel

Kl. 11.00 Domkirken

Fra 1944-49 transmitterede Statsradiofonien i alt seks koncerter direkte fra Ribe Domkirke med Rued Langgaard som solist ved orgelet. Desværre er der ikke bevaret optagelser, men ved denne koncert spilles der – foruden musik af Wagner – tre af de værker, som Langgaard opførte ved transmissioner i 1947 og 1948: *Som Lynet er Kristi Genkomst* og *In ténébras exteriores* (Begravet i Helvede), hvor Langgaard refererer til en bibelsk beretning om en bryllupsgæst, der bindes på hænder og fødder og kastes udenfor i mørket, og Louies Viernes *Orgelsymfoni nr. 3* i fis-mol, der viser symfonisk fransk orgelmusik fra sin mest storslåede side.

Wagner: Forspil til *Tristan og Isolde* (1865) Arr. Rudolf Kelber (11')

Langgaard: *Som Lynet er Kristi Genkomst* BVN 341 (1948) (6')

Louis Vierne: *Orgelsymfoni nr. 3* i fis-mol op 28 (1912) (30')

– *Allegro maestoso*

– *Cantilène*

– *Intermezzo*

– *Adagio*

– *Finale*

Langgaard: *In ténébras exteriores* (Begravet i Helvede) BVN 334 (1947) (17')

– *Blev begravet*

– *I Dødsriget*

– *Forbarm dig!*

– *Kom i Hu at du har faaet dit Gode*

Wagner: *Valkyrieridtet* (1870) Arr. E.H. Lemare (6')

Philip Schmidt-Madsen, orgel

Historien går igen

Kl. 15.00 Domkirkepladsen

Museumsinspektør Morten Søvsø om Domkirkens arkæologiske udgravninger.

Parsifal i Ribe

Kl. 18.55 Musikere begynder på tre udvalgte steder i Ribe og vandrer spillede frem til Domkirkepladsen.

Kl. 19.00 Domkirkepladsen og Domkirken

Sceniske tableauer fra Wagners *Parsifal* med gralsridderen Gurnemanz, troldkvinden Kundry og frelseren Parsifal. I arrangement for messingblæsere og slagtøj ved Bo Gunge. Intermezzi med orgelmusik af Langgaard: *Nemo contra deum nisi deus ipse* BVN 217 (12'), *Dantes "Helvede"* BVN 421 (2') og *Anden Paaskedag* BVN 276 (2.30').

Gurnemanz: Jakob Bloch Jespersen

Parsifal: Michael Kristensen

Kundry og "En stemme fra oven": Trine Bastrup Møller

Birgitte Ebert, orgel

Slesvigske Musikkorps

Lokale skuespillere under ledelse af Peter Brun

Dirigent: Per-Otto Johansson

Lysdesign: Lars Egegaard Sørensen

Koncept og iscenesættelse: Esben Tange

Kostumer: Birthe Hald

Langgaard Lounge

Kl. 22.00 Quedens Gaard

Rued Langgaards musik møder andre komponisters musik. Langgaard stritter gerne imod, men dj Katrine Ring kan som mægler med dj-kulturens overtalelsesmetoder få den gamle komponist til at makke ret. Især når han lokkes med nogle af sine foretrukne kolleger som fx Richard Wagner.

Katrine Ring, DJ

Søndag d. 8/9

Højmesse

Kl. 10.00 Ribe Domkirke med musik af Langgaard

100 sange på fire år

Kl. 13.00 Processionsgangen

Rued Langgaards raptus som sangkomponist
Foredrag ved Bendt Viinholt Nielsen

Rosengaardsspil

Kl. 15.00 Domkirken

I både *Rosengaardsspil* og *Strygekvarteret* i As-dur mindes Rued Langgaard sommeren 1913, hvor han boede i huset Rosengaarden i kurbyen Kyrkhult i Blekinge. Her oplevede den unge Rued Langgaard en skelsættende forelskelse, som prægede ham resten af livet. Også i *Strygekvarteret nr. 5* er Langgaard tilbageskuende. Efter forgæves forsøg på at få operaen *Antikrist* opført slår Langgaard om i en stil, der kan minde om forbilledet Niels W Gade, og med den alternative titel *Glemsels-Stemninger* signalerer Langgaard, at han har brudt med sin samtid.

Wagner: Bryllupsmarch fra *Lohengrin* (1846-47) (3')

Langgaard: *Rosengaardsspil* BVN 153 (1918) (20')

- *Interiör*
- *Mozart*
- *Draabefald*
- *Rococo*

Langgaard: *Strygekvarteret* i As-Dur BVN 155 (1918) (20')

- *Allegro con brio*
- *Molto allegro scherzando*
- *Lento dolente*
- *Allegro agitato*

Pause

Langgaard: *Italiensk Scherzo* BVN 408 (1950) (2')

Langgaard: *Strygekvarteret nr. 5* BVN 189 (1925) (25')

- *Andante quasi andantino misterioso*
- *Scherzoso grazioso*
- *Lento misterioso*
- *Lento – Allegretto quasi andantino*

Nightingale String Quartet

De medvirkende

ved Rued Langgaard Festival 2013 i Ribe

Signe Asmussen er diplom- og solistuddannet fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium hos Keld Thaarup og Bodil Øland. Hun debuterede i 2001 med flotte anmeldelser, men allerede i sin studietid gjorde hun sig bemærket som en alsidig og vidtfavnende sanger. Hun har nu for alvor slået sit navn fast som lied-fortolker, operasanger, oratoriesolist og kammermusiker; et musikerskab, der indbragte hende Aksel Schiøtz-prisen i 2009. Derudover er Signe Asmussen en af de få klassiske sangere, der også mestrer og er dybt engageret i den danske, rytmiske musik. Hun er desuden medlem af bestyrelsen for Langgaard-Fonden.

Thomas Dausgaard er regelmæssigt gæstedirigent hos de ledende orkestre i Europa, Nordamerika og Det Fjerne Østen. I den kommende sæson debutterer han med både London Symphony Orchestra og München Filharmonikerne. Som chefdirigent for Det Svenske Kammerorkester og DR SymfoniOrkestret – som han nu er æresdirigent for – har Dausgaard været med til at skabe en særlig profil for begge orkestre gennem en rigt facetteret programlægning, udstrakt turnévirsomhed og et stort antal indspilninger.

Birgitte Ebert er uddannet i København, Lübeck og Paris med debutkoncert fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i 1990. Hun var 1990-1999 organist ved Hellerup Kirke, indtil hun i 2000 blev domorganist i Ribe. Hun er aktiv som orgelsolist, kammermusiker, kordirigent i ind- og udland og har bl.a. været solist med DRuen og Sønderjyllands Symfionorkester. Desuden er hun medstifter af og sekretær i Rued Langgaard Selskabet.

Bo Gunge er uddannet komponist fra Det Jyske Musikkonservatorium i 1997. Efter ansættelser som musiklærer på Testrup Højskole og teorilærer på Aarhus Universitet arbejder han nu som freelance-komponist, bosiddende

udenfor Ribe. Værklisten tæller bl.a. en obokonzert, 2 symfonier, en klaverkonzert, et requiem og en lang række kor- og kammermusikværker. Han har skrevet flere værker til Ribe Domkirke bl.a. musik til 4 kirkespil.

Jakob Bloch Jespersen er uddannet i Paris og fra Operaakademiet i København. Han debuterede i 2006 på Det Kongelige Teater, hvor han også siden har medvirket i bl.a. dvd-produktionen af Carl Niensens *Maskarade*. Jakob Bloch Jespersen er en efterspurgt koncertsanger og beskæftiger sig som sådan særligt med barokmusik og nykomponeret musik i samarbejde med en række af Europas førende ensembler inden for disse genrer. Han har desuden medvirket på en række cd-udgivelser med repertoire strækkende sig fra Schütz, Buxtehude og Bach til Weill, Berio og Lang.

Per-Otto Johansson er uddannet på Musikhögskolan i Malmö med trompet og direktion bl.a. hos professor Gunnar Staern. Efter studier på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium hos professor Michel Tabachnik og Frans Rasmussen debuterede han som dirigent i 2003. Samme år fik han debut som operadirigent på Norrlands Opera i Umeå og blev fra 2005 tilknyttet Malmö Opera och Musikteater, hvor han bl.a. har dirigeret *Figaros Bryllup* og *La Bohème*. Fra 2008 er han fast tilknyttet Theater Vorpommern som 1. kapelmester.

Michael Kristensen er uddannet på Det Jyske Musikkonservatorium og Operaakademiet. Han debuterede på Det Kongelige Teater i 1994 og har siden 1995 været medlem af det faste solistensemble, hvor han synger partier, der spænder fra Monteverdi over Mozart, Strauss og Wagner til Britten og Prokofiev. Michael Kristensen har desuden optrådt ved Salzburg Festspillene, La Monnaie Operaen i Bruxelles og ved adskillige koncerter både i Danmark og udlandet, ligesom han ofte optræder med de danske landsdelsorkestre. Han medvirker desuden på den meget roste dvd med Wagners *Ring* fra Operaen.

Trine Bastrup Møller er uddannet på operaskolen ved Royal Academy of Music og National Opera Studio, London, og Solistklassen ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium. Hun debuterede på Det Konge-

lige Teater 2008 i Monteverdis *Poppeas Kroning* og modtog efterfølgende Reumerts Talentpris. Hun har desuden sunget partier på Den Ny Opera, Tiroler Landestheater, Den Jyske Opera og Oper Leipzig, ligesom hun har optrådt med de fleste af de danske orkestre, senest med Concerto Copenhagen og Sønderjyllands Symfoniorkester. Trine Bastrup Møller er aktiv liedsanger og har med pianisten Julie Andkjær Olsen udviklet en ny dramatiseret og formidlende liedkoncertform, der er blevet meget godt modtaget.

Henrik Nebelong deponerede sin advokatbestalling i 2005 for at hellige sig en virksomhed som forfatter, foredragsholder og freelance oversætter. Nebelong har oversat og kommenteret Wagners musikdramatiske hovedværker samt udgivet en stor Wagnerbiografi, den første på dansk i 100 år. Desuden udgav han i år *Liebesverbot! Sex og Anti-sex i Wagners dramatik* på Forlaget Vandkunsten.

Bendt Viinholt Nielsen er musikbibliotekar og musikforsker. Han var ansat i musikforlagsbranchen 1977- 84, dernæst i Dansk Musik Informations Center (MIC) og er siden 2003 ansat i Kulturstyrelsen under Kulturministeriet. Desuden er han periodevis tilknyttet forskningsafdelingen ved Det Kongelige Bibliotek. I 1991 udgav han en fortegnelse over Rued Langgaards værker (BVN-fortegnelsen) og i 1993 en biografi om komponisten, der i efteråret 2012 udkom i en udvidet og revideret udgave. I 2000 etablerede Bendt Viinholt Nielsen Rued Langgaard Udgaven, en videnskabelig udgivelsesrække af komponistens værker.

Nightingale String Quartet blev dannet i foråret 2007 og består af Gunvor Sihm og Josefine Dalgaard, violin, Marie Louise Broholt Jensen, bratsch, og Louisa Schwab, cello. Alle fire studerer på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium med Tim Frederiksen som kammermusiklærer. Med deres indspilning af den første cd med Langgaards samlede produktion for strygekvartet for Dacapo, har de høstet stor opmærksomhed såvel fra udenlandske musikmagasiner som BBC Music Magazine and Gramophone. I 2010 modtog de DR's talentpris og i januar 2013 P2-Prisen for den bedste danske udgivelse i 2012.

Katrine Ring er en af Danmarks mest alsidige DJs. Hun arbejder i alle genrer og stilarter, og mange vil huske Katrine Ring fra DR P3 tilbage i 80'erne, hvor hun var blandt dem, der brød isen for den elektroniske musik og undergrundsmusikken. Katrine Ring er også musikanmelder for forskellige magasiner, publikationer og aviser. Med sin store musikalske erfaring mixer Katrine Ring de klassiske mestre med de moderne elektroniske kunstnere.

Philip Schmidt-Madsen vandt i 2011 som den første dansker i 19 år meget overbevisende 1. pris ved Den Internationale Carl Nielsen Orgelkonkurrence og blev yderligere tildelt Commotio-prisen. Schmidt-Madsen er diplomuddannet kirkemusiker 2007 fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium som elev af professor Bine Bryndorf og med videregående studier ved Hochschule für Künsten, Bremen. I efteråret debuterer han fra konservatoriets solistklasse. I 2012 modtog han et stipendiat fra Léonie Sonnings Musikfond til fortsat kunstnerisk udvikling, og i 2012 udkom også hans debut-cd *Outer Darkness* med værker af Nielsen og Langgaard på pladeselskabet Naxos.

Slesvigske Musikkorps – i daglig tale SMUK – er et af forsvarets tre fuldtidsprofessionelle musikkorps og består af 16 musikere (messagingblæsere og slagtoøj). SMUK hører formelt set under Telegrafregimentet i Fredericia og har siden 1953 være hjemmehørende i Haderslev. SMUK repræsenterer forsvaret ved en lang række arrangementer og koncerter både herhjemme og i udlandet. Musikkorpsset deltager ved militære parader og er med til at markere nationale mærkedage. Det er kendt for sin store musikalske bredde, der bl.a. har vist sig i samarbejdet med en lang række store solister og en omfattende cd-produktion.

Sønderjyllands Symfoniorkester er nu et turnerende landsdelsorkester med 65 fastansatte musikere, men rødderne går helt tilbage til 1936. Orkestret spiller omkring 150 arrangementer om året: symfonikoncerter, kirke-, skole-, gymnasie- og familiekoncerter. Hertil kommer koncerter med

lokale amatørkor, årlige fælleskoncerter med Schleswig-Holsteinisches Sinfonieorchester og koncerter med gymnasiekor fra hele regionen. Sønderjyllands Symfoniorkester spiller til Den Jyske Operas forestillinger i landsdelen og medvirker ved transmissioner på DR P2. Endvidere indspiller orkestret løbende cd'er, bl.a. for selskaberne Danacord og Dacapo.

Lars Egegaard Sørensen er uddannet på Københavns Tekniske Skole Grafiske Fag 1984 og uddannet reprofotograf 1987. Siden 1998 er han medlem af Sammenslutningen af Danske Scenografer. Lars Egegaard Sørensen har som lysdesigner arbejdet sammen med en lang række instruktører, koreografer og scenografer i ind- og udland, et samarbejde, der bl.a. har affødt en lang række Reumert-priser.

Morten Søvsø er museumsinspektør ved Sydvestjyske Museer med særligt ansvar for arkæologi og nyere tid i den tidligere Ribe Kommune. Han har bl.a. stået for udgravningerne omkring Ribe Domkirke 2009-2012, hvor der blev gjort mange fund, der direkte ændrer vores viden om danmarkshistorien og Danmark som kristen nation.

Esben Tange er cand. mag. i musik- og medievidenskab fra Københavns Universitet. Han er redaktør og koncertvært i DR P2 og formand for Léonie Sonnings Musikfonds bestyrelse. Fra 1994-51 var han musikkritiker ved Berlingske Tidende. Han er kunstnerisk leder af Rued Langgaard Festival i Ribe og har siden 2002 skabt en række visuelt formidlede koncertforestillinger, hvor Rued Langgaards musik kombineres med bl.a. Schumann, Liszt og Debussy. Han er desuden foredragsholder og skribent af en lang række artikler med vægt på musikken og symbolismen omkring år 1900.

Berit Johansen Tange debuterede fra Det Kongelige Danske Musikkonservatoriums kammermusikklasse i 2000 og er en pianist med stor spændvidde. Hun er en erfaren og efterspurgt akkompagnatør og kammermusiker og har siden 2002 været fastansat på konservatoriet som akkompagnatør og repetitør. Som solist har Berit Johansen Tange arbejdet intenst med Rued Langgaards klavermusik. I 2005 udkom hendes cd med

Langgaards soloklaverværker, som samme år blev nomineret til P2-prisen. I foråret 2011 udkom en ny Langgaard-cd, bl.a. med hovedværket *Afgrundsmusik*.

Billetter: Købes ved indgangen ½ time før hver koncert

Adresser:

Ribe Domkirke, Torvet, 6760 Ribe

Processionsgangen, Torvet 15 (ved siden af den store udgravning ved Domkirken)

Quedens Gaard, Overdammen 10

Hjerteligt tak til de fonde og sponsorer, der har gjort Rued Langgaard Festival 2013 mulig:

Langgaard-Fonden, Wilhelm Hansen Fonden, Augustinus Fonden, Claus Sørensens Fond, Solistforeningen af 1921, Toyota-Fonden, Frøs Herreds Sparekasse, Operaens Venners Fond, Sønderjylland Sydbank Fonden, Beckett-Fonden, Knud Højgaards Fond, A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal

Ribe Byferie, Quedens Gaard, Jacob A Steakhouse

Mediepartner: DR

GLAD FOR OPERA?

Så er Operaens Venner og medlemsbladet Ascolta lige noget for dig...

Danmarks eneste operablade – udkommer med 64 sider seks gange årligt og orienterer om alt, der har med opera at gøre - og med Operakalender i hvert nummer! Medlemskab og dermed abonnement på Ascolta koster 320 kr. om året (pensionistrabat 100 kr.). Kontakt kasserer Hanne Brønø på tlf. 3810 0797 og få tilsendt prøve-nummer – eller besøg foreningen og Ascolta på www.operasvenner.dk

Operaens Venner blev stiftet helt tilbage i 1982 af operaentusiaster. Ascolta har lige siden været foreningens flagskib – skrevet og redigeret af operaelskere til operaelskere.

